

Przyroda , semestr VI LOZ, zjazd V 1 lekcja

Temat lekcji : Zasady rozwoju zrównoważonego

Zapoznaj się z tekstem. Odpowiedz na pytanie:

1. Wymień trzy cele zasady rozwoju zrównoważonego, które uważasz za najważniejsze. Uzasadnij zwięźle swój wybór.

Odpowiedź potwierdzającą udział w zajęciach prześlij na adres : dorota.baj-olszewska@ckziu1.edu.pl

IDEA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU- EKOLOGICZNE WARUNKI KORZYSTANIA Z ZASOBÓW ZIEMI.

Od 1950 r. nastąpił ogromny wzrost gospodarczy - światowa produkcja dóbr i usług zwiększyła się siedmiokrotnie. W tym samym okresie, podczas gdy liczba ludności na świecie się podwoiła, połowy ryb wzrosły aż pięciokrotnie, podobnie jak produkcja mięsa. Zapotrzebowanie na energię zwiększyło się również pięciokrotnie, zużycie ropy naftowej, której połowę wykorzystuje się w transporcie - siedmiokrotnie, a emisja dwutlenku węgla, gazu cieplarnianego będącego głównym sprawcą ocieplania się klimatu - czterokrotnie. Od roku 1900 zużycie słodkiej wody, przede wszystkim w rolnictwie, wzrosło sześciokrotnie.

Tymczasem 20% ludzkości nie ma dostępu do wody pitnej, 40% - do urządzeń sanitarnych, 40% - do elektryczności, 826 milionów osób cierpi z powodu niedożywienia, a połowa ludzi na świecie egzystuje za mniej niż 2 dolary dziennie.

Inaczej rzecz ujmując, jedna piąta ludzkości żyje w krajach uprzemysłowionych, o nadmiernie wysokim, powodującym zanieczyszczenie środowiska poziomie produkcji i konsumpcji. Pozostałe cztery piąte to mieszkańcy krajów rozwijających się, w większości żyjący w ubóstwie, intensywnie eksploatujący zasoby naturalne, aby zapewnić sobie środki utrzymania. Prowadzi to do stopniowego niszczenia ekosystemu Ziemi, w którym coraz dramatyczniej ujawniają się ograniczenia wszelkich zasobów: słodkiej wody, oceanów, ziem uprawnych, wolnej przestrzeni...

A ponadto do 2050 roku liczba mieszkańców Ziemi wzrośnie o 3 miliardy, głównie w krajach rozwijających się. Będą one musiały dostosowywać swój rozwój gospodarczy do sytuacji w krajach uprzemysłowionych oraz do ograniczonych zasobów naturalnych Ziemi, które nie mogą powiększać się na żądanie...

Sytuacja ta nie oznacza jednak nieuchronnej katastrofy - o ile zostaną wprowadzone konieczne zmiany. Są one w zasięgu naszych możliwości. Tą szansą jest wejście na drogę zrównoważonego rozwoju.

Najszerszą definicję zrównoważonego rozwoju stanowi 27 Zasad Zrównoważonego Rozwoju zamieszczonych w dokumencie podpisanym przez ministrów większości krajów, nazwanym podczas Szczytu Ziemi **DEKLARACJĄ z RIO**

Deklaracja w Rio w sprawie środowiska i rozwoju tzw. Karta Ziemi prezentująca 27 zasad ekorozwoju, przyszłych praw oraz obowiązków państw i obywateli, wobec środowiska naturalnego. Od konferencji w Rio mówi się o erze ekologicznej, w rozwoju ludzkości, traktującej Ziemię jako kolebkę życia ludzi i ich zrównoważonego rozwoju. Ma ona zastąpić erę przemysłową, która cechowała wzrost gospodarczy z nadmierną eksploatacją i degradacją środowiska. Na miejsce ekonomii zysku wkracza ekonomia ekologiczna, nastawiona na właściwe zarządzanie zasobami przyrody.

-Globalny program działań- „Agenda 21” zawierający plan rozwoju zrównoważonego w kategoriach gospodarczych, społecznych, ekologicznych,

-konwencja w sprawie zmian klimatu,

-konwencja o różnorodności biologicznej

-zasady w sprawie lasów

12 podstawowych reguł ery ekologicznej :

-uznanie rozwoju psychicznego człowieka za główny cel życia

-określenie nieprzekraczalnego poziomu zaspokajania własnych potrzeb materialnych

-przyjęcie przeciętnej diety w rodzinie na dwoje dzieci

-zaakceptowanie koncepcji zrównoważonego rozwoju

-dążenie do ochrony głównych ekosystemów Ziemi

-opanowanie wiedzy o zarządzaniu zasobami przyrody

-przyjęcie koncepcji wspierającego, otwartego systemu ekonomicznego

-przyjęcie zasady sprawiedliwego handlu

-opodatkowanie krajów uprzemysłowionych na rzecz państw rozwijających się

-kreowanie narodowych polityk ekologicznych

-rozwijanie praw i aktywności obywateli

-tworzenie nowych proekologicznych struktur organizacyjnych

Prawa rozwoju zrównoważonego

-prawo celu- wymaga, aby działalność człowieka dostosowana była do wymagań przyrodniczych

-prawo regionu- mówi o potrzebie rozwoju każdego regionu, zależnie od warunków przyrodniczych i woli jego mieszkańców

-prawo skali i jakości- prawo to dotyczy skali i jakości podejmowanych działań gospodarczych. Działania gospodarcze nie mogą przekraczać dopuszczalnych barier przyrodniczych tzn. zanieczyszczenia powietrza, wody, gleby i biocenozy.

Zasady rozwoju zrównoważonego

Główną zasadą rozwoju zrównoważonego jest traktowanie ochrony środowiska jako istotnego elementu gospodarowania.

-zasada uwzględniania wymogów ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym, szczególnie w zakresie gospodarowania zasobami środowiska.

-zasada praworządności- każdy przepis prawny powinien być ściśle przestrzegany bez stosowania odstępstw i wyjątków. Jest to zasada nie przekraczania ustalonej prawnie lub administracyjnie ingerencji w środowisko nawet wówczas, gdy jego użytkownicy byliby skłonni ponieść ciężar rekompensaty finansowej w formie kary pieniężnej z tytułu przekroczenia.

-zasada odpowiedzialności sprawcy- zanieczyszczający płaci – oznacza przyjęcie przez zanieczyszczającego środowisko pełnej odpowiedzialności materialnej za skutki degradacji środowiska.

-zasada likwidacji zanieczyszczeń u źródła – zaleca:

- unikać wytwarzania zanieczyszczeń

- stosować obiegi zamknięte

-zasada ekonomizacji

-zasada regionalizmu- dotyczy trzech rodzajów obszarów

- obszaru ekologicznego zagrożenia

- obszarów o dużych walorach przyrodniczych

- obszarów pośrednich

Zasada ta oznacza również, że każdy region ma prawo do własnej polityki społeczno-gospodarczej, np. cenowej, a co za tym idzie, i ekologicznej.

-zasada uspołecznienia- ma być realizowana przez stworzenie warunków udziału obywateli, grup społecznych i organizacji pozarządowych w całym procesie ochrony i kształtowania środowiska , przez edukację ekologiczną, oraz budzenie świadomości i wrażliwości ekologicznej.

-zasada wspólnego rozwiązywania europejskich i globalnych problemów ochrony środowiska

Ogólnie mówiąc, idea zrównoważonego rozwoju to założenie stałego postępu gospodarczego i społecznego zharmonizowanego ze środowiskiem naturalnym. Chodzi o zbudowanie takiego modelu gospodarczego, który zapewni postęp ludzkości oraz zapewni wszystkim możliwość lepszego życia bez niszczenia wspierających go systemów. Oznacza to wykorzystywanie dóbr przyrody przy jednoczesnym ich poszanowaniu. Na przykład zrównoważony rozwój w energetyce zakłada zmniejszenie ilości wykorzystywanej energii, zwiększenie czystości i efektywności procesu wytwarzania użytecznych form energii, eliminowanie procesów spalania paliw kopalnych i zastępowanie ich alternatywnymi źródłami energii.

Zwolennicy idei zrównoważonego rozwoju podkreślają, że każdy z nas jest odpowiedzialny za to, co dzieje się z naszą planetą i w jakim stanie przekażemy ją następnym pokoleniom. Rządy państw oraz władze lokalne powinny czuwać nad wprowadzeniem właściwego prawodawstwa, chroniącego zarówno środowisko naturalne, jak i społeczeństwo, przed rabunkową działalnością producentów dóbr, zmierzających przede wszystkim do zwiększania zysków. Właściciele firm i zakładów produkcyjnych muszą zrozumieć, że intensywny, szybki rozwój kosztem środowiska naturalnego, jest polityką krótkowzroczną. Zasoby naturalne kurczą się, za to skażenie środowiska rośnie w zaskakującym tempie, stanowiąc coraz większe zagrożenie. O skutkach zbyt intensywnej gospodarki przekonują się już teraz chociażby rolnicy, którzy przez lata stosowali przemysłowe metody produkcji w uprawach i hodowlach. Stosowanie środków chemicznych, wprowadzanie roślin, które w naturalnych warunkach nie występują na danym terenie czy upraw monokulturowych w celu zwiększenia plonów doprowadziło w wielu przypadkach do wyjałowienia ziemi, skażenia gleby oraz wody. Zanikanie tradycyjnego rolnictwa prowadzi również do poważnych zmian społecznych □ rozpadu więzi rodzinnych, zaniku lokalnych tradycji, braku zatrudnienia dla osób związanych z tradycyjną wsią, którzy nie odnaleźli się w nowym modelu.

Z kolei każda jednostka musi uświadomić sobie swój wpływ na procesy zachodzące w całej społeczności. Odpowiedzialność leży nie tylko w rękach władz, ale i naszych. To do nas należy decyzja o tym, co będziemy jedli, co kupimy i od którego producenta. To nasz, konsumpcyjny, nastawiony na gromadzenie dóbr styl życia, jest powodem do decyzji podejmowanych przez przemysłowców i władze.

Zasoby Ziemi

Do zasobów zaliczamy: złoża minerałów i skał, zasoby wodne, zasoby glebowe, zasoby roślin i zwierząt, formy terenu, warunki klimatyczne, położenie geograficzne

Powietrze atmosferyczne

Ograniczenie wielkości emisji należy do najważniejszych zadań służących utrzymaniu na odpowiednim poziomie zasobów powietrza atmosferycznego.

Najważniejsze działania w tym zakresie to:

- stosowanie paliw zawierających małą ilość składników szkodliwych, np.:siarczków
- odpowiednie rozmieszczenie zakładów,
- poprawa techniki i technologii procesów spalania paliw
- rozwiązania techniczne służące redukcji zanieczyszczeń w gazach odlotowych

Zasoby wodne

Ochrona i ekologiczne korzystanie z zasobów wodnych polega przede wszystkim na:

- stosowaniu bezściekowych technologii w produkcji przemysłowej
- napowietrzanie wód stojących
- utylicacja wód kopalnianych oraz powtórne wtłaczanie tych wód do górotworu
- zabezpieczeni hałd i wysypisk
- oczyszczanie ścieków i unieszkodliwienie osadów ściekowych
- umiejętne stosowanie chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych i organicznych
- przeciwdziałanie erozji i spływowi powierzchniowemu gruntów użytkowanych rolniczo

Zasoby glebowe

Ochrona i ekologiczne korzystanie z zasobów glebowych polega przede wszystkim na:

- minimalizacja erozji wodnej i wiatrowej
- przeciwdziałaniu chemicznej degradacji gleb pod wpływem zanieczyszczeń przemysłowych, motoryzacyjnych i nawożenia mineralnego
- przeciwdziałaniu przesuszeniu i zawodnieniu gleby
- ograniczeniu do niezbędnego minimum technicznych deformacji gruntu i mechanicznego zanieczyszczenia gleb
- zachowaniu gruntów i walorów ekologiczno-produkcyjnych
- ograniczeniu przejmowaniu gruntów pod zabudowę techniczną i eksploatację kopalni

Zrównoważony rozwój nie jest zaprzeczeniem postępu. Jest natomiast wezwaniem do zachowania rozwagi i umiaru zmierzających do pogodzenia kluczowych dla ludzkości obszarów: wzrostu gospodarczego z równomiernym podziałem korzyści. Dzięki przestrzeganiu zasad zrównoważonego rozwoju ocalimy nie tylko ludzkość, ale i całą przyrodę, zaś ze skarbów Ziemi korzystać będziemy mogli zarówno my, jak i przyszłe pokolenia.

Zrównoważony rozwój i Cele Zrównoważonego Rozwoju

Czym jest zrównoważony rozwój?

- Zrównoważony rozwój został zdefiniowany jako taki, który odpowiada obecnym potrzebom ludzi bez ograniczania przyszłym pokoleniom możliwości do zaspokojenia swoich potrzeb.
- Zrównoważony rozwój wymaga podjęcia wspólnego wysiłku w budowę zrównoważonej i odpornej na skutki katastrof przyszłości dla wszystkich ludzi na świecie oraz naszej planety.
- Dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju konieczna jest spójność trzech kluczowych elementów: wzrostu gospodarczego, inkluzji społecznej i ochrony środowiska. Są one wzajemnie połączone i wszystkie są niezwykle istotne dla osiągnięcia dobrobytu poszczególnych osób i całych społeczeństw.
- Zlikwidowanie ubóstwa we wszystkich jego formach jest niezbędnym warunkiem dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Aby tak się stało, potrzebna jest promowanie zrównoważonego, inkluzywnego i równego wzrostu ekonomicznego; tworzenie większych szans dla wszystkich ludzi i redukcja nierówności; umożliwienie osiągnięcia podstawowego standardu życia, budowa sprawiedliwego rozwoju społecznego i społeczeństwa inkluzywnego; oraz promowanie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania surowcami naturalnymi i ekosystemami.

Czym są Cele Zrównoważonego Rozwoju?

- 193 państw członkowskich Organizacji Narodów Zjednoczonych osiągnęło konsensus w sprawie dokumentu końcowego nowej agendy zrównoważonego rozwoju zatytułowanej “Przekształcanie naszego świata: Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju – 2030”, która zawiera 17 Celów i 169 zadań.
- Światowi przywódcy oficjalnie przyjmą tę powszechną, zintegrowaną i transformatywną agendę we wrześniu na Szczycie Zrównoważonego Rozwoju, by pobudzić działania mające doprowadzić do wyeliminowania ubóstwa i budowy bardziej zrównoważonego świata w przeciągu następnych 15 lat.
- Podwaliny nowej agendy stanowią osiągnięcia Milenijnych Celów Rozwoju (Millennium Development Goals), które zostały przyjęte w 2000 roku i wyznaczały kierunek

działaniom rozwojowym przez ostatnie 15 lat. Milenijne Cele Rozwoju udowodniły, że globalne cele mogą przyczynić się do wydobywania z ubóstwa miliony ludzi na całym świecie.

- Nowe Cele są częścią ambitnej, śmiałej agendy zrównoważonego rozwoju, która skupia się na trzech spójnych elementach zrównoważonego rozwoju: wzroście gospodarczym, inkluzywności społecznej i ochronie środowiska.
- Cele Zrównoważonego Rozwoju (Sustainable Development Goals – SDGs) i zadania z nimi związane, mają globalny charakter i mogą być realizowane na całym świecie, biorąc pod uwagę różne warunki poszczególnych krajów, ich możliwości i poziom rozwoju oraz zgodność z krajowymi strategiami i priorytetami.
- Cele Zrównoważonego Rozwoju są efektem trzyletniego i przejrzystego procesu ich opracowywania, w którym wzięły udział wszystkie zainteresowane strony oraz został uwzględniony głos zwykłych ludzi. Są one wynikiem bezprecedensowego porozumienia 193 państw członkowskich ONZ dotyczącego priorytetów zrównoważonego rozwoju. Cele mają wsparcie społeczeństwa obywatelskiego, biznesu, parlamentarzystów i innych stron na całym świecie. Decyzja o rozpoczęciu procesu opracowania Celów Zrównoważonego Rozwoju została podjęta przez państwa członkowskie ONZ na Konferencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zrównoważonego Rozwoju (Rio+20), która odbyła się w Rio de Janeiro w czerwcu 2012 roku.

Co stanowi fundament Celów Zrównoważonego Rozwoju?

- Cele i zadania z nimi związane będą stymulować działania na przestrzeni następnych 15 lat w dziedzinach o najważniejszym znaczeniu: ludzie, nasza planeta, dobrobyt, pokój na świecie i partnerstwo.

Ludzie, jesteśmy zdeterminowani do wyeliminowania ubóstwa i głodu we wszystkich ich formach i wymiarach oraz zapewnić wszystkim ludziom możliwość wykorzystania swojego potencjału z godnością, w zdrowym środowisku i zgodnie z zasadą równości.

Nasza planeta, chcemy chronić Ziemię przed pogarszającym się stanem środowiska poprzez zrównoważoną konsumpcję i produkcję, zrównoważone zarządzanie surowcami naturalnymi i podejmowanie pilnych działań przeciwdziałając zmianom klimatycznym, wspierając potrzeby obecnych i przyszłych pokoleń.

Dobrobyt, chcemy zapewnić wszystkim ludziom godne i satysfakcjonujące życie oraz sprawić by rozwój gospodarczy, społeczny i technologiczny zachodził w zgodzie z naturą.

Pokój na świecie, budujemy pokojowe, jak i inkluzywne społeczeństwa, wolne od strachu i przemocy. Nie ma zrównoważonego rozwoju bez pokoju, jak i nie ma pokoju bez zrównoważonego rozwoju.

Partnerstwo, zmobilizujemy środki potrzebne do wdrożenia tej agendy poprzez rewitalizację globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju w duchu wzmocnionej globalnej solidarności, skupionego w szczególności na potrzebach najbiedniejszych osób i najbardziej wrażliwych grupach, oraz we współpracy wszystkich państw, stron i ludzi na całym świecie.

Dlaczego nowe Cele zostaną przyjęte właśnie w tym roku?

- Milenijne Cele Rozwoju zostały ogłoszone w 2000 roku i mają być realizowane do 2015 r. Dostrzegając sukces Celów oraz potrzebę powstania nowej agendy po 2015 roku, państwa zgodziły się w 2012 roku, na Konferencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zrównoważonego Rozwoju (Rio+20), na utworzenie Otwartej Grupy Roboczej zajmującej się opracowaniem nowych Celów Zrównoważonego Rozwoju i przedłożeniem ich do rozpatrzenia i podjęcia odpowiednich działań.
- Po ponad roku negocjacji, Otwarta Grupa Robocza przedstawiła propozycję 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju.
- W sierpniu 2015 roku 193 państwa członkowskie ONZ, osiągnęły kompromis w sprawie dokumentu końcowego nowej agendy "*Przekształcanie naszego świata: Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju – 2030*".
- Państwa członkowskie zadecydowały, że szczyt poświęcony przyjęciu nowej agendy dla zrównoważonego rozwoju wraz z 17 Celami, odbędzie się w dniach 25-27 września 2015 w Nowym Jorku, podczas sesji plenarnej Zgromadzenia Ogólnego ONZ na wysokim szczeblu.

Dlaczego Cele Zrównoważonego Rozwoju są tak obszerne w porównaniu do Milenijnych Celów Rozwoju, które były bardzo szczegółowo opisane?

- W skład 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju wchodzi 169 zadań, dla porównania 8 Milenijnych Celów Rozwoju zawierało 21 zadań. Złożone wyzwania, jakie stoją przed współczesnym światem wymagają poradzenia sobie z wieloma problemami. Istotne jest także dostrzeżenie przyczyn problemów, nie tylko ich skutków.
- Cele Zrównoważonego Rozwoju to wynik procesu negocjacyjnego podjętego przez 193 państwa członkowskie ONZ oraz bezprecedensowego uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego i innych zainteresowanych stron. Doprowadziło to do uwzględnienia różnych interesów i poglądów. Z kolei, Milenijne Cele Rozwoju zostały stworzone przez grupę ekspertów za zamkniętymi drzwiami.
- Cele Zrównoważonego Rozwoju są tak rozległe ponieważ dotyczą spójnych elementów zrównoważonego rozwoju: wzrostu gospodarczego, społecznej inkluzyjności społecznej i ochrony środowiska. Milenijne Cele Rozwoju skoncentrowały się głównie na kwestiach społecznych.
- Milenijne Cele Rozwoju skupiły się na państwach rozwijających się, szczególnie na tych najbiedniejszych, podczas gdy Cele Zrównoważonego Rozwoju dotyczą całego świata, państw rozwiniętych i państw rozwijających się.

Czy 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju i 169 zadań to nie za dużo, czy nie są one zbyt ambitne i nierealistyczne?

- Nie możemy ograniczać ani objąć prostą formułą takich zagadnień jak: wykorzenienie ubóstwa, wspólny dobrobyt oraz zrównoważony rozwój naszej planety.
- Cele Zrównoważonego Rozwoju są wyrazem wspólnych globalnych celów i zadań, które będą dopasowane do krajowych możliwości, a ich realizacja będzie udokumentowana.

Czym różnią się Cele Zrównoważonego Rozwoju od Milenijnych Celów Rozwoju?

- 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju i 169 zadań mają szerszy zakres i mierzą dalej niż Milenijne Cele Rozwoju. Zajmują się one przyczynami ubóstwa oraz dostrzegają powszechną potrzebę rozwoju z korzyścią dla wszystkich ludzi. Cele te obejmą trzy wymiary zrównoważonego rozwoju: wzrost gospodarczy, inkluzję społeczną i ochronę środowiska.

- W oparciu o sukces Milenijnych Celów Rozwoju, ambitne działania na rzecz nowych globalnych celów obejmą więcej dziedzin: nierówność, wzrost gospodarczy, godziwa praca, miasta i ludzkie osady, uprzemysłowienie, energia, zmiany klimatyczne, zrównoważona konsumpcja i produkcja oraz pokój i sprawiedliwość.
- Nowe Cele są powszechne i dotyczą wszystkich państw, podczas gdy Milenijne Cele Rozwoju były ukierunkowane na kraje rozwijające się.
- Główną kwestią Celów Zrównoważonego Rozwoju są środki ich realizacji - mobilizacja środków finansowych, budowanie potencjału krajów i transfer technologii przyjaznych środowisku.
- Nowe Cele podkreślają fakt, że przeciwdziałanie zmianom klimatycznym jest konieczne dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju i wykorzenienia ubóstwa. 13 Cel Zrównoważonego Rozwoju promuje pilne działania przeciwdziałające zmianom klimatycznym i zwalczające ich skutki.

Społeczeństwa obywatelskie brały udział w procesie negocjacji nowej agendy zrównoważonego rozwoju. Jaki jest ich wkład w dokument końcowy?

- Proces negocjacyjny Celów Zrównoważonego Rozwoju odnotował bezprecedensowy udział społeczeństwa obywatelskiego i innych stron, takich jak sektor prywatny i burmistrzowie miast.
- Podczas negocjacji przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego i inne zainteresowane strony miały możliwość bezpośredniego zwracania się do przedstawicieli rządów.
- Również wielu młodych ludzi od samego początku angażowało się w negocjacje poprzez media społecznościowe. Z kolei w światowej ankiecie ONZ “ Mój Świat” wypowiedziało się ponad 7 milionów osób - aż 75% zabierających głos miało mniej niż 30 lat.

Ile będzie kosztowało wdrożenie nowej agendy zrównoważonego rozwoju?

- Głównym elementem nowej agendy są środki realizacji – mobilizacja środków finansowych potrzebnych do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju.
- Ta ambitna agenda będzie wymagała mobilizacji znacznych środków – bilionów USD. Jednak te środki już istnieją. Jest na świecie o wiele więcej oszczędności, niż będzie potrzebne do sfinansowania nowej agendy.
- Środki muszą zostać zmobilizowane ze źródeł krajowych i międzynarodowych, jak również pochodzić z sektora prywatnego i publicznego.
- Oficjalna pomoc rozwojowa (Official Development Assistance - ODA) jest wciąż potrzebna, by wspierać finansowanie zrównoważonego rozwoju, by wesprzeć najmniej rozwinięte kraje na świecie.
- Cele agendy mogą być realizowane w ramach odnowionego globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju; wspierane konkretnymi strategiami i działaniami określonymi w Agendzie Działań z Addis Abeby, końcowym dokumencie Trzeciej Międzynarodowej Konferencji Finansowania Rozwoju, która odbyła się w lipcu 2015 roku.

Jak zostanie wdrożona nowa agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju?

- Implementacja i sukces będzie zależał od krajowych strategii, planów i programów dotyczących zrównoważonego rozwoju. To państwa będą decydować o ich realizacji. Cele

Zrównoważonego Rozwoju są drogowskazem dla państw, które muszą dostosować plany do swoich globalnych zobowiązań.

- Krajowe strategie zrównoważonego rozwoju i ich realizacja będą wymagały mobilizacji odpowiednich ilości środków przewidzianych w strategiach finansowych.
- Realizacja 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju i 169 zadań nowej agendy, będzie monitorowana i analizowana za pomocą zestawu globalnych wskaźników. Globalne wskaźniki zostaną opracowane przez Międzyagendową i Ekspertką Grupę ds. Wskaźników Zrównoważonych Celów Rozwoju (Inter-Agency and Expert Group on SDG Indicators), a następnie zaakceptowane przez Komisję Statystyczną ONZ (UN Statistical Commission) w terminie do marca 2016 r.
- Rządy państw również opracują swoje własne wskaźniki umożliwiające monitorowanie postępu w realizowaniu Celów Zrównoważonego Rozwoju i zadań z nimi związanych.
- Co roku Polityczne Forum Wysokiego Szczebla w Sprawie Zrównoważonego Rozwoju (High Level Political Forum on Sustainable Development) dokona przeglądu dokonanego postępu i podsumuje osiągnięcia. Zostaną one ogłoszone w raporcie SDG Progress Report, przygotowywanym przez Sekretarza Generalnego ONZ.
- Środki na realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju będą monitorowane i poddane przeglądowi, zgodnie z postanowieniami Agendy Działań z Addis Abeby - dokumentu końcowego Konferencji Finansowania Rozwoju. Umożliwi to sprawdzenie czy środki finansowe na realizację nowej agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju są efektywnie mobilizowane.
- Mechanizm dotyczący technologii (Technology Facilitation Mechanism), który zostanie ogłoszony na wrześniowym Szczycie Zrównoważonym Rozwoju, zajmie się potrzebami technologicznymi państw rozwijających się oraz możliwościami zaspokojenia tych potrzeb, by budować potencjał kraju. Dostrzegając znaczącą rolę współpracy technologicznej dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, państwa zgodziły się na utworzenie takiego mechanizmu podczas Konferencji Finansowania Rozwoju.

Jaki jest związek między zmianami klimatycznymi a zrównoważonym rozwojem?

- Już obecnie dostrzegamy, że zmiany klimatyczne mają wpływ na zdrowie publiczne, bezpieczeństwo żywnościowe i wodne, migrację, zachowanie pokoju i bezpieczeństwa na świecie. Inwestowanie w zrównoważony rozwój pomoże przeciwdziałać zmianom klimatycznym poprzez redukcję emisji i budowanie odporności na skutki katastrof. Działania podjęte w kwestii zmian klimatycznych będą napędzały zrównoważony rozwój i na odwrót.
- Zlekceważenie zmian klimatu doprowadzi do zaprzepaszczenia korzyści rozwojowych, jakie wypracowaliśmy na przestrzeni ostatnich dekad i uniemożliwi uzyskiwanie korzyści w przyszłości.
- Przeciwdziałanie zmianom klimatycznym i wspieranie zrównoważonego rozwoju stanowią dwie, wzajemnie wzmacniające się, strony tego samego medalu; nie można osiągnąć zrównoważonego rozwoju bez działań na rzecz klimatu, dlatego tak wiele Celów Zrównoważonego Rozwoju dotyczy czynników napędzających zmiany klimatyczne.

Jak kwestie zmian klimatycznych zawarte w Celach Zrównoważonego Rozwoju wpływają na debaty im poświęcone oraz na zbliżającą się konferencję klimatyczną, która odbędzie się w Paryżu pod koniec 2015 roku?

- Porozumienie osiągnięte w sprawie dokumentu końcowego nowej agendy zrównoważonego rozwoju nie przewiduje, że zostanie uszczuplona rola pełniona przez

Ramową Konwencję w Sprawie Zmian Klimatu (UNFCCC), jednostki odpowiedzialnej za organizację grudniowej Konferencji Klimatycznej w Paryżu.

- Jednakże porozumienie będzie silnym sygnałem, że świat ma wysokie oczekiwania i że nadszedł czas na zdecydowane, pozytywne efekty działań w kwestii zmian klimatycznych.
- Biorąc pod uwagę, że wiele Celów Zrównoważonego Rozwoju skupia działania wokół czynników napędzających zmiany klimatyczne, ich realizacja począwszy od 1 stycznia 2016 r. przyspieszy realizację porozumienia klimatycznego, które wejdzie w życie w 2020 r.

Co osiągnęły Milenijne Cele Rozwoju?

- Milenijne Cele Rozwoju przyniosły najbardziej udany ruch walki z ubóstwem w historii. Będą one służyły jako odskocznia dla nowej agendy zrównoważonego rozwoju.
- *Ubóstwo i głód*: zaledwie dwie dekady temu prawie połowa krajów rozwijających się żyła w skrajnym ubóstwie. Liczba osób żyjących dziś w skrajnym ubóstwie od 1990 roku zmniejszyła się o ponad połowę - z 1,9 mld do 836 mln ludzi w 2015 r.
- *Równość płci*: W wyniku realizacji Milenijnych Celów Rozwoju świat doświadczył ogromnej poprawy w zakresie równości płci w dostępie do szkół, a parytet płci w szkołach podstawowych został osiągnięty w większości krajów. Więcej dziewcząt uczęszcza do szkoły, a kobiety są reprezentowane w parlamentach w blisko 90% z 174 krajów - tak wynika z dostępnych danych z ponad ostatnich 20 lat.
- *Śmiertelność wśród dzieci*: w latach 1990 – 2015 wskaźnik śmiertelności dzieci poniżej 5 roku życia spadł z 90 do 43 na każdy 1000 żywych urodzeń.
- *Zdrowie matek*: na całym świecie o 45% spadł wskaźnik umieralności okołoporodowej matek. Największa redukcja wskaźnika nastąpiła od 2000 roku.
- *Walka z chorobami*: wskaźnik zakażenia HIV w latach 2000 - 2013 spadł o około 40%. W latach 2000 - 2015 zdołano uniknąć ponad 6,2 mln zgonów na malarię, a według szacunków w latach 2000 - 2013 zapobieganie, diagnostyka i leczenie gruźlicy pomogło uratować 37 milionów żyć.
- *Warunki sanitarne*: Od 1990 roku 2,1 miliarda ludzi na całym świecie uzyskało dostęp do urządzeń sanitarnych, a odsetek osób praktykujących defekację na świeżym powietrzu spadł o prawie połowę.
- *Globalne partnerstwo*: Oficjalna Pomoc Rozwojowa (Official Development Assistance) państw rozwiniętych w latach 2000 – 2014 uległa realnemu zwiększeniu o 66%, osiągając 135,2 mld USD .

Czego Milenijnym Celom Rozwoju nie udało się dokonać?

- Około 800 milionów ludzi na świecie nadal żyje w skrajnej ubóstwie, a 795 mln wciąż cierpi z powodu głodu.
- W latach 2000 - 2015, liczba dzieci nieuczęszczających do szkoły spadła niemal o połowę. Jednak nadal istnieje 57 milionów dzieci pozbawionych prawa do edukacji podstawowej.
- Pomimo większej reprezentacji kobiet w parlamencie i dziewcząt uczęszczających do szkoły, wciąż występuje nierówność płci. Kobiety nadal spotykają się z dyskryminacją w dostępie do pracy, zasobów gospodarczych oraz udziale w prywatnych i publicznych procesach decyzyjnych.
- Wciąż istnieje przepaść ekonomiczna między najbiedniejszymi i najbogatszymi gospodarstwami domowymi oraz pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi. Wśród dzieci

z 20% najbiedniejszych gospodarstw domowych występuje ponad dwukrotnie większe ryzyko opóźnienia rozwojowego niż wśród tych z 20% najbogatszych rodzin; są one również cztery razy bardziej narażone na brak możliwości uczęszczania do szkoły. Tylko połowa ludności wiejskiej ma dostęp do środków sanitarnych, w przeciwieństwie do 82% ludności zamieszkującej obszary miejskie.

- Podczas gdy śmiertelność dzieci poniżej piątego roku życia w latach 1990 - 2015 spadła o 53 procent, śmiertelność dzieci nadal wzrasta w regionach najbiedniejszych oraz w pierwszym miesiącu życia.

Jak będzie mierzony postęp dokonany w wyniku realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju? Ile będzie wskaźników pokazujących efekty działań dotyczących 169 zadań związanych z Celami Zrównoważonego Rozwoju?

- 17 Celów i 169 zadań z nimi związanych będzie podlegać przeglądowi i monitorowaniu za pomocą zestawu wskaźników globalnych. Zostaną one uzupełnione wskaźnikami na poziomie regionalnym i krajowym, które zostaną opracowane przez państwa członkowskie.
- Międzyagendowa i ekspercka grupa ds. wskaźników Zrównoważonych Celów Rozwoju (Inter-Agency and Expert Group on SDG Indicators) opracuje nowe wskaźniki, które następnie zostaną zaakceptowane przez Komisję Statystyczną ONZ (UN Statistical Commission) w terminie do marca 2016 r., przyjęte przez Radę Gospodarczą i Społeczną oraz Zgromadzenie Ogólne.
- Główni statystycy z państw członkowskich pracują nad utworzeniem dwóch wskaźników dla każdego zadania. Przewiduje się, że powstanie około 300 wskaźników dla wszystkich Celów. Tam gdzie zadania będą się pokrywały, liczba wskaźników może być zmniejszona.

Kiedy rozpocznie się realizacja Celów Zrównoważonego Rozwoju i dokąd będą obowiązywać?

- Oczekuje się, że Cele Zrównoważonego Rozwoju zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2016 r, a mają być realizowane do 31 grudnia 2030. Jednakże przewiduje się, że niektóre zadania, które wynikają ze wcześniejszych międzynarodowych porozumień mogą zostać osiągnięte przed końcem 2030 r.